

Enhed:
Bæredygtighed

Sagsnr.: 2023-
6779

Dato: 6. juni 2024

Høringsnotat

vedrørende

bekendtgørelse om indberetning af Legionellaprøver og -foranstaltninger

Social- og Boligstyrelsen har den 3. april 2024 sendt udkast til bekendtgørelse om måling og indberetning af Legionella i offentlig høring (navnet er ændret i høringsperioden). Listen over høringsparter findes på Høringsportalen. Høringsfristen udløb den 1. maj 2023.

Der er modtaget 25 hørings svar med indholdsmæssige bemærkninger. Hørings svarene er lagt på Høringsportalen.

Herunder findes den endelige bekendtgørelsestekst i venstre kolonne (med track-changes i forhold til høringsudgaven) og opsummerede hørings svar samt styrelsens bemærkninger hertil i højre kolonne.

Med venlig hilsen

Caroline Povelsen

Endelig bekendtgørelse (med track changes i forhold til høringsudgaven)	Høringsnotat (hørings svar resumeret, og bemærkninger fra SBST)
Bekendtgørelse om måling og indberetning af Legionella prøver og -foranstaltninger ¹⁾	
I medfør af § 4 F, stk. 1 og 2 i byggeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1178 af 23. september 2016, som senest ændret ved lov nr. 412 af 23. april 2024, fastsættes efter bemyndigelse [redigeres før offentliggørelse på retsinfo]:	<p>Statens Serum Institut: Bekendtgørelsen er overordnet set tilfredsstillende.</p> <p>Dansk Miljøteknologi, DANVA, DI, VELTEK: Bekendtgørelsen er uambitiøs i forhold til hvad der lægges op til i direktivet, også taget i betragtning af Legionellasituationen i landet. Det er for få ejendomme der er taget med og kun en begrænset indberetningsforpligtigelse, uden kontrol og opfølgingsbestemmelser.</p> <p>TEKNIQ Arbejdsgiverne: Det skal fremhæves mere i bekendtgørelsen at det kun gælder for eksisterende byggeri, så der ikke risikerer at komme flere omkostninger til dokumentation i forbindelse med nybyg og renovering. Den frie bemyndigelse til kommunerne kan risikere at medføre u hensigtsmæssig og forskellig praksis kommuner imellem med potentielle meromkostninger for bygningsejere.</p> <p>DABYFO og KL:</p>

¹ Bekendtgørelsen indeholder bestemmelser, der gennemfører dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2020/2184 af 1. december 2020 om kvaliteten af drikkevand (omarbejdning), EF-Tidende 2020, nr. L 435, s. 1.

Bekendtgørelsen skaber unødvendigt bureaukrati og administrativt arbejde i kommunerne, hvilket ikke bidrager med samfundsmæssig værdi. Administrationen burde kunne håndteres med en central digital løsning.

Kommunens myndighedsrolle er ikke tydeligt defineret, hvilket komplicerer deres opgave.

Social- og Boligstyrelsens bemærkninger

SBST har fastlagt niveauet i bekendtgørelsen efter hvad der synes passende i forhold til direktivet og den opgave, der lægges op til, samt hvad der har været forudsætningerne ved vedtagelsen af den lov, der hjemler bekendtgørelsen.

Mht at bekendtgørelsen kun gælder for eksisterende byggeri, så er dette en direkte konsekvens af, at antallet af vandprøver er fastsat ved en treårig periodes begyndelse.

Bemyndigelsen til kommunerne er forudsat at skulle være fri, sådan at det er op til kommunen lokalt at vælge, om området ønskes prioriteret.

Det er ikke forudsat, at kommunens myndighedsrolle skal beskrives yderligere i bekendtgørelsesform, da rollen følger af lovtæksten. SBST har i forbindelse med forhandlingerne om DUT givet bidrag til fortolkningen af kommunernes rolle.

I lighed med det almindelige princip om kommunen som bygningsmyndighed er det også hensigten med bekendtgørelsen, at kommunen skal modtage kontrolresultaterne.

Det er ikke udelukket ved bekendtgørelsen, at kommunerne kan arbejde sammen om opgaven. SBST har dog fundet, at opgaven har så beskedent et omfang, at det ikke synes praktisk at iværksætte et centralt system.

SBST har endvidere ændret navnet på bekendtgørelsen, for at understrege, at bekendtgørelsens hovedformål er at fremskaffe viden om de resultater og foranstaltninger, som foretages på baggrund af bekendtgørelsen.

Side 4	<p><u>Formål</u></p> <p>§ 1. Bekendtgørelsen har til formål at sikre, at prioriterede ejendomme håndterer forekomst af <i>Legionella</i>, og at fremskaffe viden om forekomst og håndtering af <i>Legionella</i> i ~~den danske~~ bygninger, og medvirke til at forebygge smitte med Legionellasmasse.</p>	<p>Dansk Drikkevands Kontrol: Det bør nævnes i formålet at bekendtgørelsen også har relevans for vandforsyningen.</p> <p>Statens Serum Institut & TEKNIQ Arbejdsgiverne: Formålet er ikke at fremskaffe viden om <i>Legionella</i> i bygningsmassen generelt, men kun om de prioriterede ejendomme og andre relevante bygninger.</p> <p>Statens Serum Institut: Det bør tilføjes at formålet er at forebygge tilfælde af legionærsygdom.</p> <p>Social- og Boligstyrelsens bemærkninger Bekendtgørelsens formål er generelt, idet kommunen får mulighed for – hvis kommunen vælger det – at indhente mere viden om forhold lokalt end de prioriterede ejendomme.</p> <p>Dog ændres ordlyden ”den danske bygningsmasse” til ”bygninger”.</p> <p>Bekendtgørelsen skal med sit formål også arbejde for at forebygge smitte med <i>Legionella</i>. Dette tilføjes paragraf 1.</p> <p>Vandforsyningernes forhold reguleres ikke ved bekendtgørelsen.</p>
	<i>Prioriterede ejendomme</i>	
	<p>§ 2. I prioriterede ejendomme skal bygningsejer sikre, at der gennemføres kontrol ifølge reglerne i denne bekendtgørelse og kommunens eventuelle vilkår.</p>	
	<p>Stk. 2. Kontrol skal gennemføres <u>én</u> gang i perioden fra <u>1. januar</u> 2025 til <u>31. december</u> 2027 og <u>én</u> gang for hver treårige periode derefter.</p>	<p>Region Midtjylland: Der bør blive stillet krav om at der skal udføres kontrol hvis der er sket større ændringer i installationerne.</p>

Danfoss A/S, Dansk Miljøteknologi, HOFOR, Eurofins Miljø A/S, Guldager A/S, Teknologisk Institut, VELTEK, Fagligt Selskab for Hygiejnesygeplejersker:

Kontrol hvert tredje år er for sjældent, da det kun vil have ringe effekt.

Fagligt Selskab for Hygiejnesygeplejersker:

Kontrol skal gennemføres *mindst* en gang for hver treårige periode.

Eurofins Miljø A/S:

Der er større risiko for at bygningsejer kun indsender resultater fra prøver som er under parameterværdien, når de selv kan vurdere over en treårige periode.

Frekvens kunne blive i stedet blive bestemt af forbrugt vandmængde.

Danfoss A/S, Eurofins Miljø A/S:

Der bør blive stillet krav om løbende dokumentation mellem kontroller, f.eks. af varmtvandstemperatur

Odense Universitetshospital:

Prøver som bliver taget ved de årligt udførte kontroller som de kliniske afdelinger alligevel tager, burde blive regnet med i det krævede antal prøver.

Styrelsen for Patientsikkerhed, TEKNIQ Arbejdsgiverne:

Kontrol bør ske med højst tre års mellemrum og ikke én gang for hver treårige periode.

DABYFO:

Det er uklart hvad "derefter" hentyder til.

Social- og Boligstyrelsens bemærkninger

SBST vurderer, at kontrol en gang for hver treårige periode er et passende niveau for bekendtgørelsens formål. Bekendtgørelsen hindrer ikke bygningsejer i at udtage vandprøver oftere.

	<p>De prøver som udtages i forvejen ifølge hospitalernes retningslinjer, kan indgå i kontrollen ifølge bekendtgørelsen, når vandprøverne er udtaget og analyseret i overensstemmelse med bekendtgørelsens regler.</p> <p>Bekendtgørelsen tager udgangspunkt i en risikobaseret tilgang hvorfor antallet af borgere der kan blive smittet er vigtigere end den forbrugte vandmængde der også kan blive påvirket af andre faktorer.</p> <p>Den treårige periode er præciseret.</p>
<p>Stk. 3. Som prioriterede ejendomme betragtes:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Regionsrådenes sygehuse. 2) Samarbejdssygehuse og Aftalesygehuse, hvor regionsrådene yder sygehusbehandling mv. efter bekendtgørelse om ret til sygehusbehandling m.v. 3) Bygninger-Tilbud omfattet af reglerne om en plejehjemsoversigt, jf. bekendtgørelse om plejehjemsoversigten. 	<p>Statens Serum Institut: Det er regionerne (og ikke regionsrådene), der ejer sygehusene og yder sygehusbehandling</p> <p>DONSlab, Dansk Miljøteknologi, HOFOR, DI, DANVA, Eurofins Miljø A/S: Antallet af prioriterede ejendomme er ikke repræsentativt for bygningsmassen.</p> <p>DONSlab, Dansk Miljøteknologi, HOFOR, DI, DANVA, Eurofins Miljø A/S, Sundhedsstyrelsen, DABYFO, Guldager A/S: Der er mange andre steder med sårbare borgere og mulighed for smitte af mange.</p> <p>DONSlab, Dansk Miljøteknologi, HOFOR, Eurofins Miljø A/S,: Følgende burde desuden inkluderes:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Institutioner med sengepladser - Beskyttede senior/ældreboliger mfl. - Kommunale sundhedshuse <p>DONSlab, Dansk Miljøteknologi, HOFOR, Eurofins Miljø A/S, Guldager A/S: - Fitnesscentre og idrætsanlæg</p> <p>DONSlab, Dansk Miljøteknologi, HOFOR, Eurofins Miljø A/S, DABYFO: - Svømmehaller / badeanlæg</p>

Dansk Miljøteknologi

Følgende burde desuden inkluderes:
- fængsler

HOFOR, Guldager A/S:

Følgende burde desuden inkluderes:
- store ejendomskomplekser

HOFOR

Følgende burde desuden inkluderes:
- hoteller mm.

Sundhedsstyrelsen:

Følgende burde desuden inkluderes:
- private boliger

Sundhedsstyrelsen, DABYFO, Guldager A/S:

Følgende burde desuden inkluderes:
- kommunale akutpladser og botilbud for personer med bl.a. betydeligt nedsat fysisk funktionsevne

DI og DANVA:

Følgende burde desuden inkluderes:
- boliger/institutioner, hvor kommune eller en anden myndighed har ansvaret for brugerne/beboerne i den tid, de er der.

DABYFO:

Er det kommunes opgave at sikre en opdateret liste over prioriterede ejendomme, når det er tilbud fra både private, kommunale og regionale?
Plejhjemsoversigten.dk fungerer ikke pt.

	<p>KAB: Det vil øge administrative og driftsmæssige udgifter for de plejehjem som KAB administrerer.</p> <p>Social- og Boligstyrelsens bemærkninger I bekendtgørelse om ret til sygehusbehandling mv., anvendes begrebet "regionsrådene". Derfor anvendes samme begreb her.</p> <p>De prioriterede ejendomme er valgt ud fra en vurdering af hvor personer kan opleve særlig alvorlige følger af Legionellasmitte. Der henvises til den generelle analyse.</p> <p>Kommunerne kan – ud fra vurdering lokalt – udpege flere bygninger.</p> <p>Plejehjemsoversigten ser pt. ud til at fungere igen. En liste over plejehjemmene vil blive rundsendt af SBST ved bekendtgørelsens ikrafttræden. SBST vil endvidere rundsende listen (med evt. opdaterede tal) ved næste periodes indgang i 2028.</p> <p>Social- og Boligstyrelsen er endvidere blevet opmærksom på en uklarhed i udkastet, idet kun aftalesygehuse er nævnt, og visse samarbejdssygehuse ikke er aftalesygehuse. Hensigten var at give indberetningspligt til alle de sygehuse, hvor regionsrådene yder sygehusbehandling efter bekendtgørelse om ret til sygehusbehandling mv. Derfor er det præciseret, at det gælder både aftalesygehuse og samarbejdssygehuse.</p>
<p>Stk. 4. Antallet af vandprøver ~~ved enpr.~~ kontrol fastlægges for sygehuse ud fra antallet af sengepladser til ophold på et døgn eller mereovernatning, hvorsom bygningsejer regionen yder sygehusbehandling, jf. stk. 3, nr. 1 og nr. 2, råder over i en kommune. Antallet af vandprøver for plejehjem mv., jf. stk. 3, nr. 3, fastlægges ud fra antallet af boliger i tilbuddet som oplyst på plejehjemsoversigten.</p>	<p>Region Midtjylland: Der er risiko for at der fokuseres på lovkravet, så der de steder hvor der tages flere prøver nu vil blive taget færre. Der burde være krav om at der mindst skal tages én prøve fra hvert brugsvandssystem.</p> <p>Odense Universitetshospital: Der ønskes mere konkretisering af hvordan prøver udregnes og inden for hvilken periode at de skal tages.</p>

[Stk. 5. Antallet af sengepladser eller boliger, jf. stk. 4, sengepladser fastsættes anvendes](#) som normeret ved periodens indgang, [dette Antallet](#) deles med 15 og rundes op.

Kan vandprøver der i forvejen udtages indgå? Hvis ikke vil det medføre langt større omkostninger for kommunerne.

ALS Danmark A/S:

Der mangler en ansvarsfordeling af hvor resultaterne skal hen.
Man burde definere at det er den relevante region, der skal have data.

Eurofins Miljø A/S:

Det burde være vandmængder der afgør omfang og termin og ikke sengepladser.

Styrelsen for Patientsikkerhed, DABYFO:

Det fremgår ikke at der skal udtages prøver fra alle sygehuse og plejehjem i kommunen, hvilket der burde.

DABYFO:

Det fremgår ikke tydeligt om det er bygningsejere eller myndighedens rolle at finde frem til det krævede antal prøver. Hvis det er bygningsejer, skal myndigheden så stole blindt på dem?

Fagligt Selskab for Hygiejnesygeplejersker:

Det bør fremgå hvorvidt prøver udtaget i forbindelse med smitteopsporingen kan indgå i antallet af prøver.

KL:

Antallet af prøver er for højt set i forhold til antallet af indberetninger om Legionella og vil medføre store omkostninger for den kommunale bygherre.
Kommunerne har ikke data om hvor mange sengepladser sygehusene har i en kommune.

Social- og Boligstyrelsens bemærkninger

Bekendtgørelsen skal anses for minimumskrav. Det er ikke tanken at steder, der i dag tager flere prøver, bør tage færre. Prøver, der allerede udtages ifølge lokale retningslinjer, vil kunne indgå i de indberettede kontroller. Det er underordnet hvorfor en prøve tages.

	<p>Bygningsejer har frihed til at tilrettelægge hvornår i den treårige periode, kontrollen skal udføres, ligesom bygningsejer tilrettelægger hvorhenne prøverne udtages.</p> <p>Det er dog blevet præciseret på baggrund af høringssvar, at mens regionerne har et råderum til at beslutte, i hvilke nærmere bestemte bygninger i kommunen, som regionen finder det mest relevant at tage prøver ud fra, så gælder pligten for hvert enkelt plejehjemstilbud, også selv om flere plejehjemstilbud har samme bygningsejer i en kommune. Dette er præciseret, da det forventes at regionerne kan have væsentligt forskellige typer af afdelinger i de forskellige bygninger – og det samtidig kan være vanskeligt at afgrænse hvad der udgør en bygning – og det derfor ikke synes hensigtsmæssigt at forcere en fordeling ud over hver enkelt afdeling og/eller bygning, mens det for plejehjemmene er hensigten at hver enkelt plejehjemstilbud i en kommune – identificeret ved at fremgå på sin egen række på Plejehjemsoversigten – fremover skal tage vandprøver, da hensynet er det samme på tværs af alle plejehjemstilbud, hvor personer bor.</p> <p>Resultaterne skal indberettes til kommunen, som indberetter videre til styrelsen. Der vil være vid adgang til at dele data. Der vil heller ikke være noget til hinder for, at en region lokalt fastsætter retningslinjer om, at resultaterne også skal indberettes rutinemæssigt til regionen.</p> <p>Sundhedsdatastyrelsen har data om sygehusene og deres sengepladser i de respektive kommuner. SBST offentliggør en liste ved bekendtgørelsens ikrafttræden.</p> <p>Det vil være bygningsejers ansvar at udtage det rette antal vandprøver. Kommunen vil ifølge Plejehjemsoversigten umiddelbart kunne have en forventning om, hvem der skal indberette. Det er forudsat, at kommunen som udgangspunkt skal kunne stole på antallet af vandprøver. Antallet af vandprøver vil endvidere fremgå af den liste, som styrelsen rundsender ved bekendtgørelsens ikrafttræden.</p>
<i>Udpegning af ejendomme til kontrol</i>	
<p>§ 3. Fra 1. januar 2025 kan kommunalbestyrelsen udpege andre flere</p>	<p>Bornholms Regionskommune: Det bør understreges at kommunen kan udpege alle slags bygninger.</p>

<p>bygninger <u>udoverend</u> de prioriterede ejendomme til kontrol. Bygningsejer har i så fald pligt til at sikre, at der foretages kontrol i overensstemmelse med reglerne i denne bekendtgørelse og kommunens eventuelle vilkår.</p>	<p>TEKNIQ Arbejdsgiverne: Det bør understreges at kommunen kun kan udpege eksisterende bygninger.</p> <p>DABYFO: Det er en afgørelse når kommunen udpeger andre bygninger end de prioriterede ejendomme til kontrol.</p> <p>Social- og Boligstyrelsens bemærkninger I stedet for "andre end" præciseres til "flere udover".</p> <p>Det bemærkes, at udpegning af en bygning ikke forudsættes at være genstand for et vilkår for ibrugtagning i forbindelse med afslutningen af en byggesag.</p> <p>Kommunens udpegning vil have forvaltningsretligt karakter af en afgørelse. Det er ikke fundet nødvendigt at præcisere i teksten, at det er en afgørelse.</p>
<p>Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan ved udpegningen blandt andet lægge vægt på, om der er oplysning om forekomst af <i>Legionella</i> det pågældende sted. Kommunalbestyrelsen kan endvidere lægge vægt på graden af risiko for, at personer kan smittes med <i>Legionella</i> det pågældende sted, og på de potentielle konsekvenser for personers sundhed. Udpegning sker for en periode.</p>	<p>DABYFO: Udpegning må kræve en afgørelse der kræver partshøring af ejer, saglig begrundelse og klagevejledning. Hensynet i beskrivelsen virker anderledes en det der står i kravet, så det er uklart hvad kommunen kan lægge vægt på.</p> <p>TEKNIQ Arbejdsgiverne: Der bør opstilles mere konkrete kriterier som skal være opfyldt for, at kommunen kan udpege en ejendom.</p> <p>Social- og Boligstyrelsens bemærkninger Som påpeget af DABYFO vil afgørelse om udpegning skulle følge almindelige forvaltningsretlige procedurer. Der fastlægges ikke noget om klageadgang, derfor vil der ikke være adgang til klage inden for det administrative system.</p>

	<p>Der gives kommunen et vidt skøn til at udpege bygninger. Dette fordi det synes bedre afgjort efter de lokale forhold end i bekendtgørelsen. I bekendtgørelsesteksten er beskrevet kriterier, der kan indgå i skønnet.</p>
<p><i>Kontrollens gennemførelse</i></p> <p>§ 4. Når der ifølge reglerne fastsat i denne bekendtgørelse er pligt til at foretage kontrol, skal bygningsejer sørge for, at der udtages vandprøve, som analyseres for bakterier blandt arter af <i>Legionella</i>, herunder <i>Legionella pneumophila</i>.</p>	<p>Statens Serum Institut, DONSlab, Odense Universitetshospital, Eurofins Miljø A/S: Legionella pneumophila skal skrives med lille "p".</p> <p>DONSlab: <i>Legionella pneumophila</i> skal skrives med kursiv.</p> <p>Social- og Boligstyrelsens bemærkninger Ændret overensstemmende.</p>
<p>Stk. 2. Vandprøver skal udtages passende steder på bygningskomplekser, hvor der antages størst risiko for indånding af forstøvet vand indeholdende Legionella, ud fra vurdering af blandt andet:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Vandsystemet, udstyr og komponenter 2) Temperaturen i systemet, herunder risikoen for opvarmning af det kolde vand og afkøling af det varme vand. 3) steder hvor varmtvandsproduktionen periodevis har intet eller lavt forbrug 4) andre faktorer som kan fremme vækst af Legionella 	<p>DONSlab, Eurolab Danmark, Eurofins Miljø A/S, Styrelsen for Patientsikkerhed, DABYFO: Der bør være et krav om risikovurdering.</p> <p>DONSlab, Eurolab Danmark, Eurofins Miljø A/S: Det er ikke for ulærde at udpege passende steder.</p> <p>Eurolab Danmark: Prøvningen indbefatter også nogle test som kun kan udføres på prøvestedet, og disse bør udføres med sporbarhed til SI-systemet.</p> <p>Odense Universitetshospital, DABYFO, Fagligt Selskab for Hygiejnesygeplejersker: Prøvetagningssteder bør både risikoområder og bredt repræsentativt.</p> <p>Eurofins Miljø A/S: Prøvetagning bør blive gennemført akkrediteret, for at sikre tilstrækkelig kompetence i udvælgelsen.</p>

	<p>DABYFO: Det er uklart hvordan myndigheden kan vurdere om et sted har været passende.</p> <p>Social- og Boligstyrelsens bemærkninger Sprogligt er "komplekser" skrevet om til "bygninger".</p> <p>Efter høringsperioden er indsat mere præcise retningslinjer for bygningsejer overensstemmende med en risikobaseret tilgang. Herunder er det understreget at prøvetagningen skal fokusere på steder, hvor der kan være risiko for overskridelse af parameterværdien.</p> <p>SBST vurderer, at formålet med bekendtgørelsen ikke forudsætter, at de, som udfører opgaven, er akkrediterede.</p> <p>Der er ikke noget i vejen for, at bygningsejer også udtager flere prøver, også bredt repræsentative prøver fra steder, som ikke er risikoområder. Sådanne prøver skal dog ikke indberettes, medmindre det aftales med kommunen.</p>
<p>Stk. 3. Vandprøver udtages af det varme cirkulationsvand efter gennemløb (flush-prøve).</p>	<p>Dansk Drikkevands Kontrol, DONSlab, Eurolab Danmark, ALS Danmark A/S, Dansk Miljøteknologi, HOFOR: Prøverne skal udtages og behandles af et akkrediteret laboratorium.</p> <p>Bornholms Regionskommune: I uddybende beskrivelse bør nævnes at der skal foretages en flush-prøve.</p> <p>Statens Serum Institut: Der foreslås indsat nyt bilag hvor prøvetagning beskrives samt henvisning til ssi.dk.</p> <p>Dansk Miljøteknologi: Det bør laves en grundig vejledning til prøvetagning.</p>

	<p>DANVA & DI: Retningslinjer for prøvetagning fra SSI bør skrives ind som krav.</p> <p>Eurofins Miljø A/S: Krav til prøvetagning bør fastsættes på samme måde som i Bekendtgørelse om kvalitetskrav til miljømålinger.</p> <p>VELTEK: "Flush" test (B-test) ikke giver ret meget mening, for man ikke skyllet de kritiske rørstrækninger igennem. Det bør være A-test på risiko steder.</p> <p>Guldager A/S: Man bør definere, at prøverne skal udtages af varmt brugsvand, og ikke af drikkevand.</p> <p>Social- og Boligstyrelsens bemærkninger Se ny indsat stk. 4 herunder.</p>
<p><u>Stk. 4. Prøvetagning skal endvidere foretages ud fra følgende formål:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> <u>1) At forhindre forurening af prøven i forbindelse med udtagelse</u> <u>2) At forhindre væsentlige ændringer i prøvens Legionellaindhold forud for analyse, eksempelvis som følge af biocider eller temperaturudsving i vandet, langvarig høj temperatur i tiden mellem prøvetagning og analyse, eller tidsrummet mellem prøvens udtagelse og analyse i øvrigt.</u>	<p>Social- og Boligstyrelsens bemærkninger Efter også at have revurderet direktivets krav har SBST tilføjet overordnede retningslinjer for prøvetagningen. Af hensyn til at der ikke findes standardiserede prøvetagningsmetoder (modsat analysemetoden, som er standardiseret), samt af hensyn til forskelligheden i de eksisterende vandinstallationer, har SBST dog fundet det mest hensigtsmæssigt at overlade den nærmere metodebestemmelse til bygningsejers ansvar, herunder fx hvor lang tid vandet bør løbe ved en flush-prøve.</p> <p>Lige som andre steder i bekendtgørelsen har kommunen mulighed for at fastsætte nærmere vilkår.</p> <p>Af lovtekniske grunde henvises ikke til bekendtgørelsen om kvalitetskrav til miljømålinger.</p>

<p>Stk. 45. Vandprøver skal analyseres efter DS/EN ISO 11731:2017 med resultat opgjort i cfuCfu/liter.</p>	<p>Statens Serum Institut: Resultat skrives som CFU/liter.</p> <p>DONSlab: Resultat skrives som cfu/liter.</p> <p>Statens Serum Institut: Standarden benævnes uden årstal.</p> <p>DONSlab: Der bør være krav om at seneste udgave af standarden skal benyttes.</p> <p>DONSlab og Eurolab Danmark: Der bør være krav til kvaliteten af den påtænkte analysemetode.</p> <p>DONSlab, ALS Danmark A/S, Eurofins Miljø A/S, Guldager A/S: Der bør være krav om akkreditering.</p> <p>Social- og Boligstyrelsens bemærkninger cfu/l er nu skrevet som det fremgår af standarden.</p>
<p>Stk. 6. Laboratorier, som analyserer vandprøver, skal følge en praksis i kvalitetsledelsessystemer, som er i overensstemmelse med DS/EN ISO/IEC 17025:2017 eller anden internationalt accepteret standard, som f.eks. DS/EN ISO 15189:2022.</p>	<p>Social- og Boligstyrelsens bemærkninger Styrelsen har efter genvurdering af direktivets krav indsat bestemmelse om, at laboratorier skal følge et kvalitetsledelsessystem. SBST har dog ikke fundet det nødvendigt at stille krav om akkreditering.</p>
<p><i>Vilkår for kontrol</i></p>	
<p>§ 5. Kommunalbestyrelsen kan fastsætte nærmere eller ændrede vilkår for kontrollen i en bygning, herunder om prøveudtagningsmetode,</p>	<p>TEKNIQ Arbejdsgiverne: Det bør præciseres at de ændrede vilkår, som kommunen kan stille, kun vedrører eksisterende bygninger.</p>

<p>antallet af prøvetagninger, om tidspunktet for prøvetagning, og om hvilke bestemte installationer, som skal være genstand for kontrol. Vilkår fastsættes for en periode.</p>	<p>DABYFO: Det er uklart om de ændrede vilkår er en afgørelse, som kræver partshøring af ejer, saglig begrundelse og klagevejledning. Det er uklart om afgørelse om ændrede vilkår vil medføre at kommunen er forpligtet til også at vurdere prøverne. Dette vil så medføre en stor ekstra arbejdsopgave med noget der ikke er erfaring med.</p> <p>Eurofins Miljø A/S: Der bør være standardiserede krav til prøvetagning, herunder krav til akkreditering, og ikke metodefrihed.</p> <p>Social- og Boligstyrelsens bemærkninger Ændrede vilkår er - ligesom udpegningen - en forvaltningsretlig afgørelse. Det medfører også at kommunen i forbindelse med en udpegningsretlig afgørelse kan fastsætte andre krav end bekendtgørelsens almindelige krav lokalt, fx at en vandprøve skal være en straksprøve. Dette kan også gøres i kombination med fastsættelse af et øget antal vandprøver.</p>
<p>Stk. 2. Kommunalbestyrelsens vilkår kan ikke begrænse de krav, som gælder for prioriterede ejendomme, og kan ikke fastsætte anden analysemetode end DS/EN ISO 11731:2017.</p>	<p>Statens Serum Institut, Eurolab Danmark: Bør ændres til: DS/EN ISO 11731</p> <p>DABYFO: Det bør indføres at det er kommunalbestyrelsens afgørelse efter stk. 1 som ikke kan begrænse krav.</p> <p>Social- og Boligstyrelsens bemærkninger Det er korrekt, at det er en afgørelse forvaltningsretligt. Imidlertid ser SBST ikke grund til at ændre teksten på dette punkt.</p>
<p><i>Undersøgelse og foranstaltninger</i></p>	

§ 6. Såfremt analysen udviser en forekomst af *Legionella* på eller over 1.000 cGfu/liter, skal bygningsejer [senest inden for en uge](#) sørge for, at der foretages undersøgelse med henblik på at påvise årsagen til omfanget af forekomsten. [Bygningsejer vejleder i fornødent omfang personer, der opholder sig i bygningen, om forekomsten og foranstaltninger til at undgå smitte.](#)

Statens Serum Institut:

Foreslås ændret til: ... med henblik på at påvise årsagen til overskridelsen

ALS Danmark A/S:

Det bør være en grænseværdi for pneumophila og ikke Legionella spp.
Er der ønske om serotypning hvis cfu>1000?

Styrelsen for Patientsikkerhed:

1000cfu/L bør være en generel grænseværdi og ikke kun en grænseværdi for prioriterede ejendomme.

Social- og Boligstyrelsens bemærkninger

Direktivet sonderer ikke mellem pneumophila og andre arter. Derfor gør bekendtgørelsen heller ikke. Af samme grund er der ikke krav om serotypebestemmelse.

De 1.000 cfu/l er en generel grænseværdi ifølge direktivet. Alle overskridelser medfører pligt til årsagsbestemmelse og passende foranstaltninger.

For endvidere bedre at imødekomme direktivets bestemmelser om at håndtere risici via vejledning og oplysning, og af hensyn til sundheden og bekendtgørelsens formål, har styrelsen tilføjet en bestemmelse om, at relevante personer skal vejledes i fornødent omfang.

Stk. 2. Bygningsejer skal endvidere [senest inden for en uge efter årsagsbestemmelsen](#) sørge for at træffe foranstaltninger, der kan nedbringe risikoen for, at *Legionella* fremover forekommer i et omfang på over 1.000 cGfu/liter. [Eksempler på foranstaltninger er opregnet i bilag 1 og kan omfatte risikovurdering af fordelingsnettet mv.](#)

ALS Danmark A/S, Dansk Miljøteknologi, DANVA & DI, Styrelsen for Patientsikkerhed, DABYFO:

Der bør tages opfølgende prøver.

Styrelsen for Patientsikkerhed:

Handlepligt ved over 1000cfu/L bør være generel og ikke kun for prioriterede ejendomme. Det bør fremgå af bekendtgørelsen hvilke niveauer der udgør en sundhedsfare.

KAB:

	<p>Grænseværdien kan medføre øgede driftsomkostninger for ejendomme.</p> <p>Social- og Boligstyrelsens bemærkninger Direktivets krav – og bekendtgørelsens formål – er at skaffe viden om niveauet og de foranstaltninger, der træffes for at nedbringe niveauet. Opfølgende prøver ligger ud over dette formål. Kommunen kan dog træffe afgørelse om, at bygningsejer skal tage opfølgende prøver.</p> <p>SBST har af hensyn til klarhed omkring implementeringen af drikkevandsdirektivet, særligt artikel 10, stk. 3, fundet det hensigtsmæssigt at benytte udtryk og vendinger fra direktivteksten mere tydeligt visse steder i bekendtgørelsen, bl.a. med udtrykkelig reference til risikovurdering.</p>
<p><i>Indberetning</i></p> <p>§ 7. Bygningsejer skal sikre, at oplysninger om analyse resultatet af analysen og oplysning om og om eventuelle trufne foranstaltninger, som træffes, indberettes til kommunalbestyrelsen.</p>	<p>Eurolab Danmark: Når både bygningsejer og et laboratorium skal indberette noget, er der større risiko for fejl end hvis det blot var én part.</p> <p>Bornholms Regionskommune, HOFOR: Det bør beskrives at resultater over grænseværdien straks skal indberettes til kommunen.</p> <p>HOFOR: Det bør beskrives at kommunen skal kontrollere at der er korrekt prøveantal og prøvfrekvens, samt den foretagne handling hvis et resultat var over grænseværdien. Der bør blive dokumenteret at forholdene er bragt i orden.</p> <p>DABYFO: Der bør være fastsat faste tidspunkter for indberetningen for at effektivisere administrationen. Lange intervaller gør det sværere at sætte i system.</p> <p>Københavns Kommune, DABYFO, KL: Der er tale om en ny opgave for kommunerne der medfører et øget ressourcetræk. Indberetning bør ske på regionalt eller nationalt niveau, for at sikre ensartethed.</p>

Københavns Kommune, DABYFO:

Det bør fremgå tydeligere i bekendtgørelsesteksten hvorvidt kommunen skal gennemgå og vurdere resultaterne.

KAB:

Det bør præciseres hvor i kommunen indberetningerne skal hen. Beboerklagenævnet eller Tilsynet for Almene boliger behandler allerede lignende sager, så hvis det skal et helt 3. sted hen, er der risiko for videnstab og dårligere håndtering.

TEKNIQ Arbejdsgiverne:

Det bør præcisere at det er bygningsejere af eksisterende bygninger, der skal indberette til kommunalbestyrelsen.

Eurofins Miljø A/S:

Der bør være en central instans som sørger for at kravene i bekendtgørelsen er overholdt, da der nok er mange prioriterede ejendomme der ikke får det gjort.

Prioriterede ejendomme kan selv vælge hvilke prøver de vil indberette. Det skaber ikke et retvisende billede.

Det fremgår ikke tydeligt hvorvidt prøver udtaget fra andre ejendomme end de udpegede og prioritere skal indberettes.

DANVA & DI:

Man burde stille data til rådighed for relevante sundhedsmyndigheder så de udnyttes til sygdomsforebyggelse i praksis.

KL:

Det virker uproportionelt hvis det er myndigheden der skal sikre, at det korrekte antal prøvetagninger og indrapporterede kontroller der finder sted, men ikke forholde sig til den indsendte kontrolprøve.

	<p>Social- og Boligstyrelsens bemærkninger</p> <p>Det er alene bygningssejer, som skal indberette.</p> <p>På baggrund af bl.a. bemærkningen fra Bornholms Regionskommune er det præciseret hvornår resultaterne skal indberettes.</p> <p>Der er ikke behov for at indføre en skærpet tidsfrist for resultater over grænseværdien, da det er forudsat, at bygningssejer reagerer på overskridelsen. Kommunen har lokalt mulighed for at fastsætte andre frister i de vilkår, de fastsætter for en bygning.</p> <p>Med oplysning om foranstaltningerne oplyser bygningssejer, at forholdet er bragt i orden. Det er ikke forudsat, at kommunen skal behandle oplysninger om de nærmere foranstaltninger.</p> <p>Kommunen afgør selv hvilken afdeling, som opbevarer resultaterne. Der vil være adgang til aktindsigt efter almindelige regler.</p> <p>Kun prøver udtaget ifølge bekendtgørelsens regler skal indberettes, herunder hvis det aftales med kommunen.</p> <p>SBST forventer ikke, at prioriterede ejendomme vil have motivation for at indberette andet end et retvisende billede. Reglerne skal således informere om niveau og foranstaltninger, mens det ikke er ulovligt at en analyse viser overskridelse af parameterværdien.</p>
<p>Stk. 2. Indberetning skal ske digitalt og i format som fastlagt i bilag 1.</p>	<p>Eurofins Miljø A/S: Bilag 1 bør udelades og i stedet bør der indberettes til en national database.</p> <p>DABYFO: Håndtering af indberetninger forventes at være ressourcekrævende for kommunerne.</p> <p>Social- og Boligstyrelsens bemærkninger</p>

	SBST forventer, at indberetningerne vil blive af så beskedent omfang, at der ikke er brug for at oprette et nationalt system til indberetningerne.
<p><u>Stk. 3. Prioriterede ejendomme skal indberette oplysninger efter stk. 1 samlet og senest 2 måneder efter alle evt. foranstaltninger er truffet. Indberetning af vandprøver skal ske senest 3 måneder efter årets udgang.</u> Kommunalbestyrelsen kan fastsætte en anden frist. <u>Udpegede ejendomme indberetter ifølge kommunens anvisning.</u></p>	<p>DABYFO: Det er uklart hvad der menes med 3 måneder efter årets udgang.</p> <p>Social- og Boligstyrelsens bemærkninger Teksten er ændret i forhold til høringsudgaven.</p> <p>Bygningsejer for en prioriteret ejendom kan indberette flere gange, hvis det aftales med kommunen. Det følger af kommunens kompetence til at fastsætte et højere antal kontroller. Uden forudgående aftale bør der dog ikke indberettes flere gange end det krævede, da det ville give kommunen et ekstraarbejde.</p>
<p><u>Stk. 4. Kommunalbestyrelsen skal på anmodning samle og videregive de indberettede resultater til Social- og Boligstyrelsen. Styrelsen kan fastsætte en frist.</u></p>	<p>DABYFO: Der bør være en grænse for hvor ofte og med hvor kort varsel Styrelsen kan bede om oplysninger.</p> <p>Social- og Boligstyrelsens bemærkninger Styrelsen forventer at anmode om data ganske få gange, minimum vil være en gang hvert 6. år.</p>
<p><u>Stk. 5. Social- og Boligstyrelsen vurderer på baggrund af de videregivne resultater om der er behov for at justere på forhold i regulering og vejledning af betydning for området.</u></p>	<p>Social- og Boligstyrelsens bemærkninger Indsat med henblik på bedre synlighed om styrelsens opgave i henhold til direktivet</p>
<p>Straf</p>	
<p>§ 8. Overtrædelse af bestemmelserne i § 2 og § 3 om pligt til at foretage kontrol, bestemmelserne i § 6 om pligt til at foretage undersøgelse og træffe foranstaltninger, og bestemmelserne i § 7 om indberetning, straffes med bøde.</p>	<p>Københavns Kommune: Der er ikke hjemmel i byggelovgivningen til at påbyde, at en grænseværdi overholdes. Det er uklart, om bøde pålægges i overensstemmelse med proceduren i byggeloven.</p> <p>Styrelsen for Patientsikkerhed:</p>

	<p>Det forventes at ville medføre et større ressourcetræk hos Styrelsen for Patientsikkerhed, hvis spørgsmål om sundhed skal afgøres efter de nuværende regler i byggeloven og bygningsreglementet.</p> <p>DABYFO: Det er uklart om det er kommunens rolle at kontrollere om prøver er blevet taget. I så fald vil det medføre et ikke uvæsentligt arbejde. Det foreslås at der også indføres sanktionsmuligheder for manglende afhjælpning ved overskridelse af grænseværdi.</p> <p>Social- og Boligstyrelsens bemærkninger Der er som udgangspunkt ikke behov for at give påbud. Bødestraf kan være en umiddelbar følge af tilsidesættelse af reglerne i bekendtgørelsen. Det er heller ikke strafbart at parameterværdien er overskredet. Manglende foranstaltninger vil dog være strafbart ved bøde.</p> <p>Kommunens rolle vil som udgangspunkt begrænse sig til efter den treårige periode at se, om de relevante bygningsejere i kommunen har indberettet.</p> <p>Der er med denne bekendtgørelse ikke lagt op til en ændret anvendelse eller forståelse af nuværende regler i bygningsreglementet.</p>
<p>Stk. 2. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel, jf. § 30. stk. 5, i byggeloven.</p>	
<p><i>Ikrafttrædelse</i></p>	
<p>§ 9. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. juli 2024.</p>	
<p>BILAG 1</p>	<p>Bornholms Regionskommune, Statens Serum Institut:</p>

Format for indberetning

For hver vandprøve-kontrol indberettes én linje data pr. vandprøve. Et antal vandprøver indberettes ved tilføjelse af flere linjer til skemaet. Skemaet kopieres og sendes digitalt til kommunen.

Som "aktivitet P-nummer" indberettes P-nummeret på det sted, hvor vandprøven er udtaget. Tilsvarende med

Som "aktivitet navn" indberettes navnet på den institution, bygning eller lignende, hvor vandprøven er udtaget.

Som "prøvetype" indberettes, om prøven er udtaget af det varme vand umiddelbart (straksprøve), af det varme cirkulationsvand efter gennemløb (flushprøve), eller af det kolde vand.

Som "foranstaltninger" vælges en eller flere ("Ingen" er en valgmulighed).

"Analyse identifikation" er laboratoriets egen identifikation.

Som "foranstaltninger" vælges en eller flere ("Ingen" er en valgmulighed).

Vandtemperatur bør tages med i skemaet, da det er en væsentlig information.

Statens Serum Institut:

Det bør angives hvilken type Legionella der er påvist, da det er en brugbar information.

Det er uklart hvad der meres med Kolonne 9 – "Analyse identifikation/Laboratoriums påtegning" Bilaget bør ændres til BILAG 2 og der indføres et nyt BILAG 1 om prøvetagning.

Social- og Boligstyrelsens bemærkninger

Typebestemmelse er ikke omfattet af direktivet og derfor ikke omfattet af bekendtgørelsens krav.

SBST har vurderet, at vandtemperaturen ikke er nødvendig for bekendtgørelsens formål.

